

EDUCAȚIA COMUNISTĂ – OBIECTIV PRINCIPAL ÎN DRAMATURGIA PENTRU TINERET

Printre numeroasele concursuri literare închinatelor celei de a 15-a aniversări a eliberării patriei noastre este și unul care are un caracter mai deosebit. E vorba de un concurs la care urmează să se prezinte lucrări inspirate din viața nouă a tineretului din uzine, fabrici, școli, șantiere, sate, înfățișându-se hotărârea noastră mutată a tineretului nostru de a apăra și dezvoltarea cuceririlor revoluționare, marele său elan patriotic pe șantierele construcției socialiste.¹ Concursul e binevenit, nu numai pentru că va prilejui desigur afirmarea unor noi talente scriitoricești, ci îndeosebi fiindcă vine să susțină, să stimuleze și să însuflețească acțiunea de educare și dezvoltare a conștiinței comuniste a oamenilor muncii, desfășurată deopotrivă pe planul învățămîntului ca și al artelor. „Pentru construirea cu succes a noii orînduiri — a spus tovarășul Gheorghiu-Dej — are o mare însemnătate faptul că în rîndurile oamenilor muncii din țara noastră, ca rezultat al activității educative duse de partid, crește și se dezvoltă atitudinea socialistă față de muncă, față de proprietatea socialistă și de bunul obștesc, patriotismul fierbinte, devotamentul față de cauza socialismului. În desfășurarea activității sale în acest domeniu, partidul nostru ține seama de faptul că dezvoltarea condițiilor vieții materiale a societății merge înaintea schimbărilor în conștiință, *formarea conștiinței socialiste fiind un proces care necesită timp și eforturi o dată cu lupta perseverentă și hotărîtă împotriva rămășițelor lumii vechi, a influențelor de tot felul ale moralei și ideologiei burgheze*”.

În lumina acestor cuvinte, desprindem și pentru teatrul și dramaturgia noastră drept principală sarcină intensificarea preocupării pentru educația comunistă în rîndurile oamenilor muncii și îndeosebi ale tineretului. Fără îndoială, sarcina nu e nouă. Lupta pentru descoperirea și afirmarea *noului* socialist, pentru promovarea atitudinii și eticii partinice în relațiile noi, născute și fructificate de anii construirii socialismului pe care-i trăim, a fost în mare — din chiar începuturile lor fîrave — conținutul și obiectivul dramaturgiei și teatrului nostru. Și acest conținut și acest obiectiv au avut — nu începe îndoială — ecou în conștiința publicului, i-au luminat-o și întărit-o, i-au educat-o pe coordonatele înalt umane ale partidului, ale socialismului.

Dacă se pune astăzi cu insistență osebîtă accent pe latura socialist-educativă a teatrului, aceasta — cum se vedește din cuvintele citate ale tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej — se datorește *necesității istorice* de accelerare a procesului de creștere și întărire a conștiinței socialiste a omului muncii, pe măsura creșterii de azi, impetuoasă, a construcției socialismului în țara noastră, pe măsura influenței crescînde pe care ideea socialismului o dobîndește zi de zi în lume. Nu e, așadar, vorba de o sarcină nouă, cît de împlinirea, mai în adîncime, mai operativ, mai eficient, a unor sarcini de bază ale artiștilor și scriitorilor noștri; de o chemare patriotică pe care artiștii și scriitorii noștri o resimt din partea realităților înseși și a zilei de azi, din pantea vieții și practicii revoluționare care-și așteaptă oglîndirea artistică — mai convingător decît oricînd. Căci, aceste realități și această viață conțin în ele forța nemijlocită educativă — socialist, comunist-educativă — pe care opera dramatică o dorește. Căci, în adevăr, aceste realități și această viață înarmează oamenii muncii și mai ales tineretul cu conștiința perspectivei minunate pe care o deschide umanității comunismul, le dezvoltă într-o strălucitoare

¹ Organizat de C.C. al U.T.M., Ministerul Învățămîntului și Culturii, Uniunea Scriitorilor și U.A.S.

înflorire cele mai valoroase calități omenesti, M. I. Kalinin, în urmă cu câteva decenii, formula una din cele mai lapidare definiții ale educației comuniste : „Principiile comuniste, în accepțiunea cea mai simplă a cuvîntului, sînt principiile omului de cultură superioară, cinstit, înaintat ; ele înseamnă dragoste pentru patria socialistă, prietenie, spirit tovarășesc, omenie, cinste, dragoste pentru munca socialistă și încă altele multe calități superioare, firești pentru oricine. Cultivarea, formarea acestor însușiri, a acestor calități superioare, este elementul constitutiv cel mai de seamă al educației comuniste“. Cît e de adevărată această formulare ne demonstrează nenumăratele pilde de eroism în muncă și pe frontul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, săvîrșite de oamenii, de tinerii sovietici. Membrii „Tinerei Gărzi“, Zoia Kosmodemianskaia, Alexandru Matrosov sînt figuri de tineri devenite legendare, înzestrate cu forța exemplului desăvîrșit. Ne-o demonstrează de asemenea viața și lupta lui Ilie Pintilie, Vasile Roaită, Filimon Sîrbu, Donca Simo, și a atîtor altor eroi căzuți pentru marea cauză a noului. A oglinzii în piese de teatru viața și lupta unor asemenea eroi, ca și a ridică în lumina artei chipurile și eforturile a mii și mii de tineri, entuziaști constructori ai vieții noi, în condițiile păcii și ale luptei mondiale pentru pace, e o îndeletnicire nu numai abundentă în satisfacții estetice, dar și în rodnicie educativă.

Dramaturgii noștri, în marea lor majoritate, au înțeles că educația comunistă se poate împlini cu succes în clipa cînd abordează acele teme oferite de realitate, care dau posibilitate creatorilor de a descifra bucuriile, frămîntările și căutările oamenilor antrenaji în construirea socialismului. Reușitele cele mai de seamă reputate de dramaturgii noștri au fost acelea care s-au înălțat pe temelia temelor oferite de actualitatea, în permanentă transformare, a construirii socialismului, de actualitatea care erupe ca un vulcan zi de zi, cu noi aspecte, cu noi fapte, cu noi evenimente vrednice de oglindire artistică. Adevărul acestei afirmații e demonstrat de înșiși dramaturgii noștri. Aurel Baranga și Nicolae Moraru în *Anii negri* creează o frescă impresionantă a luptei ilegaliștilor, izbutind să arate puternicele rădăcini ale Partidului Comunist în istoria patriei noastre. Mihai și Mircea Buznea, Preda și Moș Gheorghe tipograful sînt patru piloni ai unui zid monolitic, durat din convingerea nestrămutată în victoria clasei muncitoare. Mihail Davidoglu și-a înălțat cel mai puternic edificiu dramatic pe terenul incandescent al unei „cetăți de foc“, într-un centru muncitoresc, realizînd una din cele mai emoționante pagini dramatice din literatura noastră. Eroi săi își dezvăluie trăsăturile de caracter, frumusețea lor morală, devotamentul față de clasa muncitoare, nu la gura sobei, între cei patru pereți ai casei, ci în toila luptei pentru afirmarea noului ; valoarea lui Pavel și Petru Arjoca o descoperim abia după ce vedem care e atitudinea lor față de muncă, abia după ce auzim cum răspund problemelor ridicate la ordinea zilei de istoria ce vrea să modifice fundamental fața realității. Lucia Demetrius în *Vad nou* și *Oameni de azi* surprinde aspecte caracteristice ale schimbării structurale intervenite în viața satului nostru, trezit la viață după Eliberare. Din piesele ei se resimte că viața e determinată în ultimă analiză de atitudinea oamenilor față de problemele ei cruciale, e realizată sau ratată în funcție de felul în care știi să te integrezi fluviului omenesc pornit să revoluționeze lumea. Horia Lovinescu înfățișează procesul aderării unei mari părți a intelectualității noastre la lupta clasei muncitoare, indicînd perspectiva luminoasă a viitorului cînd, în urma uriașei decantări săvîrșite de viața nouă, oameni ca Matei vor fi dispărut cu desăvîrșire, în locul lor afirmîndu-se cu tot mai mult devotament, chipuri de intelectuali de ținută și valoarea lui Petru Dragomirescu. Mihai Beniuc, scriînd *În Valea Cucului*, a realizat o imagine vie a unui sat ardelenesc, cu reacțiile și atitudinile proprii noii faze în care a pășit țărănimea muncitoare, iar Paul Everac în *Poarta* subliniază drumul sinuos urmat de țaranul mijlocăș pînă se convinge de superioritatea colectivizării. Toate aceste lucrări și multe altele ne dau și nouă impresia — așa cum spunea V. Vișnevski despre realitățile oglinzite în dramaturgia sovietică — că asistăm la *proces de furnal înalt*. Într-adevăr, oamenii noi, înzestrați cu trăsături și atribute comuniste, ajung să-și însușească aceste calități în lupta necontenită cu mediul și cu ei înșiși, procesul transformării lor amintind

pe cel petrecut într-un furnal înalt, în care intră minereul brut ce se va topi pînă la urmă în masa unui produs de calitate superioară.

În aceste medii diferite, în aceste condiții de viață și luptă deosebite, variate, realizate cu diverse modalități de expresie artistică (Davidoglu scrie într-un fel liric, cald, pătimaș; Demetrius, cu o sensibilitate și delicatețe feminină, ca o tentă transparentă de culoare; Lovinescu, cu luciditatea și minuțiozitatea analistului; Baranga, cu un umor fin și suculent; Beniuc, poetizînd cele mai mărunte fapte; Everac, turnînd totul în forme viguroase), simțim intens înima vieții noastre noi, hotărîrea de nestrămutat a eroilor de a contribui cu însuflețire și avînt la înflorirea patriei noastre. Ei se ridică împotriva uneltirilor dușmănoase, demascîndu-le și țintindu-le la stîlpul infamiei. Fiecare din acești muncitori eroi luptă cu frenezie să elimine din conștiința lor și a altora esența moralei burgheze: „spiritul individualismului și al egoismului, setea de îmbogățire, dușmănia și concurența”, ei luptă împotriva tuturor factorilor care „îl fac pe om închis și izolat, condus numai de propriile sale forțe”. Pavel Arjoca, simțind forța uriașă a colectivului, identificîndu-se cu interesele întregii clase muncitoare, va renunța la fericirea oferită de o viață liniștită mic-burgheză, pentru liniștea pe care o dă conștiința necesității, a luptei înflăcărate pentru socialism. Călit în vîlvătaia exigențelor la care trebuie să răspundă omul de partid, el va repudia amenințările dușmanului de clasă, va trece peste prejudecățile dictate de vanitatea și orgoliul mic-burghez, va ști să vadă deasupra lucrurilor, strălucind ca o stea călăuzitoare, interesele clasei muncitoare. Dacă aceste interese îi cer supremul sacrificiu, Pavel Arjoca nu se va sfii să-l săvîrșească în numele idealului clasei sale. Mihai Buznea va lega îndisolubil viața sa de destinul clasei muncitoare, de lupta partidului; fiecare lovitură pe care zbirii regimului burghezo-moșieresc i-o dau, îl înarmează cu și mai multă convingere în biruința finală a revoluției, îi dăruiește forța de a răspunde cu demnitatea neasemuită a comunistului la toate provocările. Savanta Dinescu, pătrunsă de perspectivele și suflul vieții eliberate de apăsarea moralei și mentalității burgheze, se va integra cu trup și suflet în rîndurile intelectualității atașate de poporul muncitor. Își va orienta gîndirea și munca de om de știință după liniile științei care luminează pașii clasei muncitoare și care se dovedește — pe toate planurile vieții — ferită de greșeli, marxism-leninismul. Toma Căbulea, plin de vioiciunea și deșteptăciunea unui „fiu al Pepei”, e un exemplu al noului orizont luminos pe care-l are țărînimea noastră muncitoare la ora actuală.

Cu aceeași ardoare cu care e dusă lupta împotriva rămășițelor capitaliste, se desfășoară lupta pentru însușirea trăsăturilor noi ale omului, trăsături pe care procesul edificării socialismului le reliefează, le dă o greutate specifică însemnată în lupta pentru desăvîrșirea multiplelor sarcini ce revin oamenilor muncii. „Grija pentru bunăstarea generală a poporului, pentru dezvoltarea multilaterală a personalității în condițiile colectivului, unde omul nu mai este dușmanul semenului său, ci un prieten și un frate”, cumulează trăsături noi pe care le întîlnim la numeroși eroi ai dramaturgiei noastre. Aceste însușiri alcătuiesc determinanta firii lui Anton Nastai, minerul pătruns de entuziasmul muncii eliberată de exploatare. Înaripat de bucuria intensă pe care o dă muncitorului condiția de Om (scris cu o mare), cu care l-a investit partidul clasei muncitoare, Nastai se va confunda ca două picături de apă cu țelurile și idealurile clasei muncitoare, va ajunge să considere orice fenomen al vieții, avînd ca îndreptar prețios numai și numai politica partidului. Aceste calități îl caracterizează și pe Anton Vadu din *Cumpăna*, omul care, între devotamentul față de clasa muncitoare și dragostea pentru fiul său trădător, alege clasa lui, partidul lui. Anton Vadu reprezintă tipul de om din a cărui conștiință a fost îndepărtat cortegiul sumbru al mentalităților burgheze și în care s-au instaurat cu fermitate și simțul răspunderii, felul de a privi al comunistului, conștiința partinică a omului care pune deasupra intereselor și sentimentelor sale individuale pe cele ale clasei pe care o reprezintă, pentru a cărei victorie luptă cu înflăcărare. Eroii ca Nastai și Anton Vadu sînt nenumărați în dramaturgia noastră; ei dovedesc vitalitatea omului nou, înaintat, forța constructivă a conștiinței sale incorruptibile de clasă.

Aceste constatări vorbesc în mare măsură despre roadele prețioase dobândite de dramaturgia noastră în domeniul educației comuniste. Cum se realizează însă educația comunistă, în dramaturgia închinată îndeosebi tineretului, în acea dramaturgie chemată să înfrumusească în mod determinant prin forța pe care o are asupra conștiințelor în formare, puternic înfrumusețate de contactul cu fapte de aceeași vîrstă, de cunoștințele, convingerile și caracterul tinerilor de pe scenă? O primă constatare e oferită de numărul restrîns al unor atari lucrări. *Ziariștii*, *Nota zero la purtare*, *Romanticii*, *Ultima generație*, și prea puțin altele, alcătuiesc aproape întreg patrimoniul dramaturgiei pentru tineret, înțeleasă în sensul imediat al cuvîntului. E o recoltă cam săracă și cînd salutăm inițiativa concursului adresat în primul rînd tineretului și avînd ca scop reflectarea vieții tineretului, nutream gîndul că poate numărul pieselor de teatru, fie ele și într-un act, care să înfățișeze viața tineretului nostru, va crește. „O mare atenție merită din partea literaturii — scrie „Scînteia”² — și tineretul nostru entuziast, care pe marile șantiere ale construcției socialismului, înfăptuiește o muncă plină de îndrăzneală, înfruntă cu dirzenie și mîndrie greutățile și își însușește o nouă educație, aspirînd cu romantismul și înflăcărea vîrstei să fie demn de înaltul model al comuniștilor”. Într-adevăr, tineretul nostru, prin întregul său fel de a fi, prin munca și pasiunea de care dă dovadă, ar trebui să fie una din sursele de inspirație cele mai prețuite și des cercetate. Tinerețea, ca anotimpul în care înfloresc mugurii celor mai delicate și mai pure pasiuni, mai avîntate și mai durabile iubiri, are nenumărate unde și adieri de poezie. Unii dintre dramaturgii noștri care au scris pentru tineret au surprins-o și au întruchipat-o în piese de teatru valoroase. *Ziariștii* și *Nota zero la purtare* sînt tot atîtea perspective care ni se deschid asupra universului preocupărilor unei părți a tineretului nostru — intelectualitatea. Mirodan a surprins poezia bătăliei „pentru reducerea prețului de cost al adevărului”, în mijlocul unei redacții comuniste. Viața lui Cerchez și a lui Romeo, ca și a lui Brînduș și a lui Toth, e o neînteruptă iliadă închinată socialismului. Ei plătesc „biletul de intrare în comunism” cu adevărate acte de vitejie, sancționate uneori chiar de singele lor care se varsă pentru triumful cauzei. Virgil Stoenescu și Octavian Sava vorbesc despre poezia școlii unde a pătruns aerul înviorător al U.T.C.-ului, unde a pătruns cuvîntul comunist, care, prin forța sa morală, prin superioritatea sa, va antrena un număr însemnat de elevi pe calea afirmării deschise a personalității lor.

Ziariștii și *Nota zero la purtare* sînt arme puse în serviciul vieții și al construirii socialismului. Redacția comunistă din comedia lui Mirodan și liceul din piesa lui Stoenescu-Sava sînt ateliere în care se formează oameni noi, oameni care învață să gîndească, să muncească, să acționeze la dimensiunile vaste pe care le oferă idealurile socialismului.

Cerchez: „...la baza oricărui fapt superior se află un act de curaj. A scrie adevărul este un act de curaj. A iubi este un act de curaj. A cunoaște realitatea este un act de curaj. A-ți realiza visurile este un act de curaj. A fi tu însuși e un act de curaj”.

În aceste cuvinte sînt concentrate cîteva din cele mai interesante trăsături și caracteristici ale tineretului nostru: pe de o parte, curajul de a-și susține un punct de vedere conform ideologiei comuniste, dirzenia de a-l apăra pînă la ultima picătură de sînge, și, pe de altă parte, e setea de acțiune, o sete nepotolită, care dă aripi tineretului nostru să realizeze cît mai multe isprăvi pe frontul construirii socialismului.

Din păcate, celelalte două lucrări dramatice, din aceeași familie ca intenție și ca adresă, mai puțin ca rezultate, *Romanticii* și *Ultima generație*, sînt tributare multor neclarități ideologice, unor formule de teatru depășite, vehiculînd idei și convingeri firave. Așa cum se exprîna un critic de teatru, în piesa lui Petru Dumitriu și a Soniei Filip, romantismul e la allegere. Cum? Același critic consemna

² „Literatura să pătrundă în mijlocul actualității”, „Scînteia”, 22 martie 1959.

prezența a cel puțin trei feluri de romantism : unul senil-paseist ; un altul aparținând unui element dușmănos, și al treilea al oamenilor care văd romantism pretutindeni. Trei feluri de romantism, dar toate trei infirme, respectând niște camoane premeditate care le micșorau posibilitatea de a emoționa. Pe deasupra, funcționarea unui criteriu al valorilor, ruginit, a dus la crearea unor personaje schematice, incapabile să trezească interesul spectatorilor serioși, a căror reacție firească față de personajele din scenă era un zîmbet dezaprobat. În piesa lui Florin Vasiliu și V. Nițulescu întîlnim un protest în general, eroii nu sînt fixați pe o poziție de clasă bine precizată, nu acționează în numele unor convingeri ferme, n-au un ideal călăuzitor, amintind de niște naufragiați care doar întîmplător, în ultima clipă, sînt salvați de ivirea unui colț de pămînt.

Există o lege resmițită de toți dramaturgii, după care eficacitatea supremă a scrisurii e în raport direct proporțional cu adeziunea creatorului de artă la actualitate, la problemele cele mai semnificative ale epocii. De aici, eficiența remarcabilă cu care se poate face educația comunistă ; de aici, necesitatea ca dramaturgii noștri să păsească în ritmul vieții constructorilor socialismului, un ritm care zi de zi e mai avîntat, mai antrenant, mai înfocat. Viața însăși o cere. *Cetatea de foc și Minerii, Cumpăna și Oamenii de azi, Citadela sfărîmată și Ziariștii, Mielul turbat și În Valea Cucului* sînt mărturii vii, impresionante, ale fazelor diverse ale luptei pentru construirea socialismului. Dar faptul că astăzi „Partidul pune în centrul activității educative, educarea prin muncă a tuturor oamenilor, dezvoltarea unei atitudini conștiente comuniste față de muncă“, educare la deșăvișirea căreia — ținem să accentuăm lucrul acesta — un rol deosebit de important îi revine dramaturgiei și teatrului, se simte nevoia ca, alături de piesele citate și multe altele — pledoarii avîntate pentru socialism —, să apară mereu opere dramatice noi, în așa fel încît nici o treaptă, nici un pas nou făcut pe drumul socialismului să nu scape neînveșmîntat într-o lucrare dramatică. Publicul spectator, alcătuit în marea lui majoritate din clasa muncitoare, vrea ca Lucia Demetrius, după *Arborele genealogic*, să revină la o temă inspirată — ca și *Cumpăna* — din viața clasei muncitoare ; vrea ca Aurel Baranga, după *Refeta fericirii*, să abordeze o temă satirică de suculența și din mediul care a sugerat *Mielul turbat* ; vrea ca Mihail Davidoglu, care a rămas pentru noi dramatizatorul vieții *Minerilor* și al *Cetății de foc*, să atace mai departe temele pasionante din viața constructorilor noii societăți. Dorințele acestui public nou și însetat de cunoștințe, numai ochi și urechi, numai inimă și devotament față de partidul clasei muncitoare, sînt un excelent termometru pe care se poate citi destul de ușor ceea ce e interesant, plin de sevă, captivant în viața noastră. Or, ce poate fi mai interesant, mai plin de sevă, mai captivant decît însăși viața constructorilor socialismului, viața eroilor participanți activi la construirea socialismului ? Căci, ce altceva dacă nu eroism e viața unor oameni animați de idealul socialismului, care au o perspectivă limpede a viitorului lor și caută pe toate căile, din toate puterile, cu avînt și pasiune entuziastă, entuziasmantă la rîndul ei, să se apropie de el. V. Kocetov, autorul romanului *Frații Eršov*, citind părerea unui muncitor sovietic, scria : „...eu privesc eroismul din punctul de vedere al țelurilor, al idealurilor spre care tindem. Acolo unde există țeluri mărețe, acolo nu mai există zile obișnuite. Zilele sînt obișnuite acolo unde viața este lipsită de țel, de perspective“. Da, existența unui țel, a unei perspective, face viața eroică, dăruiește existențelor omenești o poezie tulburătoare, vrednică să fie oglindită în opere artistice. Dacă sîntem de acord că așa este, și așa este într-adevăr, realitatea noastră oferă nenumărate izvoare de inspirație, care e păcat să se piardă supte de nisipul indiferenței.

Afirmarea noastră are o acoperire în aur pe care, printre alții, o înlesnesc reporterii noștri. Nu există colțișor în patria noastră, centru muncitoresc sau sat, școală sau uzină, unde să nu înflorească în expresii neașteptate, eroismul vieții însuflețite de țelul construirii socialismului. Fiecare nouă uzină, nou șantier, nouă gospodărie colectivă, își are epopeea ei, piesa ei de teatru, eroii ei, mulți sortiți să rămîină anonimi, dar alții meniți să treacă hotarele consacării pe care le-o aduce literatura. Oamenii ca minerii Gheorghe Ardelean și Vasile Meheș cu ortacii

lor, care au desfășurat o muncă entuziastă pentru a salva abatajul inundat de apă, ca maestrul montor Petre Petre Enache, fruntaș pe șantierul Combinatului de celuloză din stuf de la Chișcani, ca harnicul inovator Lucacs Nicolae, care a realizat un dispozitiv ce accelerează munca la fabrica „Înfrățirea” din Oradea, ca tinerii frați Emil și Gheorghe Pricopie, mecanici la uzinele „Semănătoarea”, pildă de conștiinciozitate în producție, ca Ion Goină și Marin Marcu — primul, președintele gospodăriei colective din Sîntana, regiunea Oradea, gospodărie care a reperutat remarcabile succese; al doilea, președintele gospodăriei colective din Dăbuleni, raionul Gura Jiului, îndrăgit de țărani muncitori pentru grija dovedită față de bunăstarea lor — sînt susceptibili să devină personaje de opere dramatice viguroase, să demonstreze cu fapta și caracterul lor, mai mult decît cu orice argumente teoretice, caducitatea și amurgul literaturii de așa-zisă inspirație, alimentată de scheme și profiluri abstracte. Piesa de teatru ai cărei eroi se înrolează sub steagul convingerilor marxist-leniniste, poate și trebuie să devină un loc ideal de întîlnire a oamenilor celor mai înaintați ai epocii noastre.

Poetul A. Tvardovski, de la înălțimea tribunei Congresului al XXI-lea, a spus: „Literatura este chemată — folosind mijloace de exprimare artistice — să afirme și să întărească în conștiința oamenilor toate acele elemente noi care se dezvoltă în realitatea noastră în ajunul comunismului și, prin aceasta chiar, să influențeze puternic psihologia acestor oameni, formația lor spirituală, modul de a gândi, caracterele lor”.

Inspirîndu-se din viață, luîndu-și modelele din realitate, dramaturgii noștri vor crea asemenea tipuri care, de pe scenă, influențează hotărîtor procesul formării a noi și noi conștiințe de luptători, îmbogățind prin soluții salutare însăși viața. Avem nevoie de piese care reprezintă „intervenții active în viață”, care „ajută la victoria a tot ce e nou și înaintat”. Autorii noștri dramatici, în nenumărate rînduri, s-au dovedit capabili să răspundă celor mai importante comandamente sociale. Mărturii stau piesele multor creatori citați și necitați mai sus. Clocotitoarea noastră realitate poate inspira însă mult mai multe opere artistice de o incontestabilă valoare. Ne așteptăm ca dramaturgii să reflecte în piese de teatru, adînci și tulburătoare, conflicte, teme, personaje înzestrate cu atributele noului, mărturisindu-și astfel minunata lor profesiune de credință și gradul în care sînt ancorai în realitate, măsura în care înțeleg poezia vremurilor noastre. De aceea, e necesar ca noi domenii ale activității umane, puțin sau deloc oglindite pînă acum în piese de teatru, cum și unele teme dezbătute cu înflăcărare pînă acum, dar în stare să fie situate în noi perspective, menite să le dea un spor de strălucire, să devină obiectul unor pasionate cercetări care să fie fructificate în opere dramatice pasionante. În articolul de fond din „Știința” din 22 martie 1959, partidul vine în ajutorul scriitorilor și dramaturgilor noștri, indicînd numeroase teme încă destul de puțin valorificate în literatură, apte să contribuie la educarea comunistă a oamenilor muncii. Noul chip de muncitor, țărănimea nouă, armata de organizatori pricepuți ai agriculturii socialiste, lupta intelectualului de a se descotorosi de prejudecățile și limitele orizontului mic-burghez, tipul activistului de partid sînt tot atîtea izvoare autentice pentru crearea unor opere dramatice sortite să înfrunte vremurile. A explora în piese de teatru de prestigiu aceste filoaane aurifere ale prezentului și viitorului socialist, a acorda tineretului un loc de cinste în reflecția artistică a vieții lui, a ataca teme legate de viața tineretului nostru de către cei mai de seamă dramaturgi ai noștri reprezintă o datorie de onoare, menită să înlesnească afirmarea impetuoasă și energică a noului, învingător, și, în același timp, o acțiune sortită să contribuie la educarea comunistă a tineretului.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, la a doua conferință pe țară a Uniunii Asociațiilor Studențești din patria noastră, a precizat: „În țara noastră tineretul reprezintă o însemnată forță socială și politică. El și-a dovedit devotamentul său neclintit față de partidul nostru și politica sa, în toate marile bătălii pentru cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare, pentru făurirea și consolidarea statului democrat-popular”. Acest tineret, devotat constructor al socialismului, își așteaptă cîntăreții dramatice care să-l zugrăvească în opere dramatice.